

Ombudsmanul European

Multilingvismul în cadrul instituțiilor UE

Raport privind consultarea publică

Notă: Opiniile din prezentul raport reflectă contribuțiile la consultarea publică și nu trebuie considerate ca fiind poziția oficială a Ombudsmanului European.

Februarie 2019

RO

1. Introducere

În luna iulie 2018, Ombudsmanul European a lansat o consultare publică privind utilizarea limbilor în cadrul instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene („organisme UE”).

Consultarea urmărește promovarea unei dezbateri pe această temă, ținând seama de necesitatea găsirii unui echilibru între respectarea și susținerea diversității lingvistice, pe de o parte, și constrângerile administrative și bugetare, pe de altă parte. Consultarea a vizat patru aspecte principale:

- I. norme și practici;
- II. utilizarea limbilor pe site-urile web;
- III. utilizarea limbilor în consultările publice și
- IV. necesitatea unei noi legislații, costul traducerilor și potențialul instrumentelor de traducere automată.

Ombudsmanul a primit **286 de răspunsuri**. Unii participanți au răspuns doar la câteva dintre întrebările adresate.

Au fost primite trei răspunsuri din partea statelor membre, două răspunsuri din partea agențiilor UE, un răspuns din partea unei autorități regionale, 33 din partea unor asociații sau organizații neguvernamentale și 247 de răspunsuri din partea unor persoane fizice (a se vedea anexa).

Ombudsmanul a primit răspunsuri în **19 limbi oficiale ale Uniunii Europene**, și anume în franceză (95), engleză (57), italiană (32), spaniolă (25), germană (21), neerlandeză (18), slovacă (14), maghiară (3), polonă (3), portugheză (3), irlandeză (2), suedeză (2), cehă (2), bulgară (1), croată (1), daneză (1), finlandeză (1), greacă (1) și română (1). Un răspuns a fost transmis în limba latină, un altul în esperanto și un al treilea în catalană.

2. Rezumat

- Multilingvismul se bucură de un sprijin larg.
- În anumite situații pot fi permise restricții lingvistice, însă acestea ar trebui justificate în cadrul unei politici lingvistice publicate pe site-ul fiecărui organism al Uniunii Europene. Politica lingvistică ar trebui să existe în toate limbile oficiale ale Uniunii.
- Existența unei politici privind „traducerea la cerere” reprezintă o garanție utilă.
- Cel puțin parțial, site-urile organismelor UE ar trebui să fie disponibile în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene.

- În general se consideră că publicarea de rezumate privind principalele subiecte de interes în toate limbile oficiale sau în mai multe dintre acestea constituie un compromis util, în acele cazuri în care multilingvismul nu poate fi aplicat în întregime.
- Ca normă generală și având în vedere natura acestora, consultările publice ar trebui să fie disponibile în cât mai multe limbi oficiale ale UE.
- Ar fi utilă valorificarea potențialului instrumentelor de traducere automată, măcar ca sprijin pentru traducători.

3. Răspunsuri

I. Norme și practici privind restricțiile lingvistice

Lipsa transparenței (întrebarea 1)

Există o lipsă de transparență (și puține norme formale) referitoare la modul în care diferitele secțiuni ale administrației UE pun la dispoziție informații în diversele limbi oficiale ale UE. Aici se încadrează, de exemplu, criteriile utilizate pentru a decide ce limbă sau ce limbi să se folosească în anumite contexte. Cum pot fi corectate aceste deficiențe? Ce alte criterii, dacă este cazul, ar trebui aplicate?

Marea majoritate a respondenților consideră că actuala lipsă de transparență reprezintă un fenomen **nedorit**, deoarece conduce la atitudini arbitrare sau la inconsecvență, precum și la discriminare. **Ar trebui adoptate norme** care să corecteze aceste deficiențe. Există diferite opinii cu privire la conținutul acestor norme (întrebarea 2) și la forma lor (întrebarea 8).

Numeroși respondenți fac referire la principiul **diversității lingvistice și al egalității dintre limbi**. Ei consideră că limba constituie o parte esențială a identității cetățenilor. Barierele lingvistice împiedică participarea cetățenilor la dezbateri și la procesele de luare a deciziilor la nivelul UE. Există îngrijorarea că restricțiile lingvistice oferă acces privilegiat anumitor state membre, ca și anumitor cetățeni și actori economici, și diminuează legitimitatea generală a Uniunii Europene.

Numeroși respondenți menționează că accesul la informație într-o limbă pe care cetățenii o înțeleg este esențial **pentru a menține încrederea acestora în administrația publică a Uniunii și pentru a contracara suspiciunea, dezinteresul și euroscepticismul**.

Trei modele de politică lingvistică

Respondenții au sugerat trei modele generale de politică lingvistică pentru organisme UE:

1. Multilingvism limitat

Majoritatea participanților care au răspuns la această întrebare (102) susțin o formă de multilingvism limitat. Ei consideră că informațiile trebuie să fie disponibile întotdeauna **în cel puțin trei până la cinci limbi oficiale de uz comun** (engleză, franceză și germană, eventual italiană și spaniolă). Alte limbi oficiale ar trebui utilizate numai în cazul îndeplinirii anumitor criterii. Următoarele **informații ar trebui să fie disponibile întotdeauna în toate limbile oficiale**:

- documentele/informațiile cu un impact financiar semnificativ pentru cetățeni și IMM-uri, precum cele privind Erasmus+, anunțurile de posturi vacante, cererile de ofertă sau ghidurile privind proiectele UE;
- informațiile cu impact deosebit asupra vieții cetățenilor, precum cele legate de educație, sănătate, drepturile cetățenilor și securitatea socială;
- documentele care instituie drepturi și obligații cetățenești;
- consultările publice;
- anumite comunicate de presă.

Sunt menționate următoarele **criterii suplimentare**:

- dacă anumite state membre sau anumiți cetățeni sunt interesați sau vizați în mod special, informațiile/documentele ar trebui să fie disponibile în limba (limbile) oficială (oficiale) a(le) statului membru sau a(le) cetățenilor în cauză;
- pentru anumite domenii specializate, precum cercetarea științifică, ar putea fi justificată existența unor restricții lingvistice;
- ar trebui să se țină seama de urgența și de importanța politică a informațiilor;
- în cazul organismelor descentralizate ale Uniunii, ar trebui avută în vedere limba statului membru gazdă.

2. Multilingvism nelimitat

Optsprezece dintre respondenți doresc un multilingvism deplin, în cadrul căruia ar trebui utilizate întotdeauna toate limbile oficiale ale UE, traducerile fiind disponibile simultan.

3. Către o *lingua franca*

Un număr de 46 de respondenți doresc să existe o limbă comună, vorbită de toți cetățenii UE. Există două abordări în acest sens: patru respondenți consideră că alegerea ideală ar fi una dintre limbile de lucru actuale (limba engleză). Alți 41 de respondenți susțin cu tărie utilizarea unei limbi comune, dar *neutre*, de exemplu esperanto.

Monitorizarea multilingvismului

Mai mulți respondenți propun mecanisme de monitorizare a respectării multilingvismului de către organismele UE. Printre sugestii se numără:

- crearea unui „observator al multilingvismului” care să monitorizeze în permanență acest aspect;
- crearea unui „avocat al multilingvismului”, un fel de Ombudsman specializat în multilingvism, sau a unui organism de control cu competențe de aplicare a unor penalități în caz de neconformare;
- întocmirea de statistici privind utilizarea limbilor la nivelul organismelor UE, în vederea promovării transparenței.

Politica lingvistică (întrebarea 2)

Ar trebui ca fiecare instituție a UE să aibă o politică lingvistică? În caz afirmativ, ce ar trebui să cuprindă această politică? Ar trebui ca aceste politici lingvistice să fie publicate pe site-urile instituțiilor? Cât de detaliat ar trebui să menționeze o politică de acest tip cazurile specifice în care alegerea limbii (limbilor) este restricționată?

Oportunitatea existenței unei politici lingvistice

Majoritatea respondenților (175) sunt în favoarea unei politici lingvistice. Opiniile sunt divergente în ceea ce privește opțiunea ca politica să vizeze toate organismele UE, sau să fie specifică fiecărui organism în parte. Rezultă trei opțiuni principale, pentru:

1. **o politică comună:** un număr de 52 de respondenți consideră că o politică comună ar încuraja transparența și claritatea privind utilizarea limbilor în cadrul organismelor UE. Opiniile diferă cu privire la includerea sau nu a agențiilor Uniunii;
2. **o politică comună adaptată fiecărui organism al UE:** a doua opțiune (17 respondenți) se referă la o politică comună care să instituie principiile de bază ale utilizării limbilor și să fie aplicabilă tuturor organismelor UE. Ulterior, această politică comună ar urma să fie adaptată în funcție de atribuțiile și de rolul fiecărui organism al UE;
3. **politici separate:** având în vedere diferențele semnificative în materie de roluri și funcții ale organismelor UE, nu ar fi practică adoptarea unei politici lingvistice unice (7 respondenți).

Publicarea politicii lingvistice

Respondenții sunt de acord că politica lingvistică ar trebui să fie publicată pe site-urile organismelor UE și disponibilă în toate limbile oficiale ale Uniunii. Un număr de 20 de respondenți consideră util ca pe site să existe o opțiune pentru

comentarii pe marginea politicii lingvistice, care ar permite publicului să își exprime opinia cu privire la conținutul și aplicarea acestei politici.

Nivelul de detaliu al politicii lingvistice

În general, respondenții sunt de acord că politica lingvistică ar trebui să stabilească ce limbi să fie utilizate de organismele UE și în ce situații. Ea ar trebui să fie ușor de înțeles de către cetățeni.

În ceea ce privește nivelul de detaliu:

- unii respondenți preferă o **politică lingvistică (foarte) detaliată**, în care restricțiile să fie justificate pe baza unor criterii clare, astfel încât **să se evite arbitrarul**;
- unii respondenți preferă o **politică lingvistică mai generală și mai flexibilă**, care să instituie **principiile de bază** privind situațiile în care ar putea fi restricționată utilizarea limbilor și motivele pentru care ar fi restricționată aceasta. Politica lingvistică ar trebui să fie concisă, consecventă și logică. Totuși, pentru a fi **viabilă**, ea ar trebui să fie flexibilă și să permită abordări diferite de la caz la caz.

Traduceri la cerere (întrebarea 3)

Ar trebui ca fiecare instituție să aibă o politică privind condițiile în care se pot furniza, la cerere, traduceri ale informațiilor sau ale documentelor? În caz afirmativ, cum poate fi formulată politica astfel încât să se evite costurile disproporționate?

Da sau nu?

Da: un număr de **114 respondenți** afirmă că ar trebui să existe o politică privind asigurarea de traduceri la cerere, care să garanteze accesul cetățenilor la informații. O astfel de politică ar trebui să facă parte dintr-o politică lingvistică (comună).

Nu: un număr de **31 de respondenți** susțin că organismele UE nu ar trebui să dispună de o politică privind asigurarea de traduceri la cerere, din diferite motive:

- traducerile la cerere nu sunt necesare dacă restricțiile lingvistice sunt justificate corespunzător în cadrul unei politici lingvistice detaliate;
- există riscul folosirii abuzive a acestui drept de către solicitanți care întrec măsura;
- costurile ar fi prea ridicate;
- unul dintre respondenți, Agenția Europeană pentru Produse Chimice, este preocupată de faptul că dreptul de a solicita traduceri ar putea împiedica agenția să își respecte termenele prevăzute de reglementări.

Evitarea costurilor disproporționate

O serie de respondenți contrazic ideea că o politică care ar permite traducerea la cerere ar presupune „costuri disproporționate”. Un respondent sintetizează această opinie astfel: „[a]cestea sunt costurile democrației. Costul democrației nu este niciodată prea mare”.

Alți respondenți propun următoarele **măsuri de evitare a costurilor disproporționate** (a se vedea și răspunsurile la întrebarea 9):

- furnizarea de traduceri la cerere numai pentru **documentele importante** (precum cele care vizează drepturile cetățenilor) sau pentru **documentele valabile minimum un an**;
- furnizarea de traduceri la cerere numai **dacă solicitantul poate dovedi necesitatea acestora**¹;
- furnizarea de **traduceri automate** (editate), eventual însoțite de o declarație de declinare a responsabilității;
- economisirea resurselor prin **crearea unui baze de resurse comune pentru toate organismele UE**, de exemplu sub forma unui serviciu de traduceri central;
- minimizarea riscului de **solicitări abuzive**, de exemplu permițând organismelor UE să respingă anumite tipuri de solicitări;
- alocarea unui **buget specific** pentru traducerile la cerere;
- furnizarea traducerilor exclusiv **în format digital**;
- utilizarea unei **limbi comune neutre** pentru a reduce costurile traducerilor;
- introducerea unui „**model de petiție**” prin care documentul să fie tradus numai dacă traducerea este solicitată de un număr semnificativ de persoane;
- încredințarea sarcinii de traducere la cerere **reprezentanțelor Uniunii Europene din diferitele state membre**;
- suportarea de către **statele membre relevante** a costului traducerilor;
- **verificarea existenței traducerii într-un stat membru**, de exemplu prin crearea unei „**platforme comune de traducere**” care să înlesnească schimbul de informații între centrele naționale de traduceri;

¹ Necesitatea ar trebui evaluată de la caz la caz. Respondenții propun diferite variante ale acestei cerințe: solicitanții ar trebui: (i) să ofere un motiv; (ii) să își dovedească „interesul legitim”; sau (iii) să demonstreze că sunt vizați de document într-un fel sau altul.

- **reducerea lungimii** documentelor **și a volumului** de informații de pe internet.

Respondenții exprimă **părerile opuse cu privire la facturarea** traducerilor la cerere. Cei care propun facturarea susțin că aceasta ar servi nu doar la acoperirea costurilor traducerii, ci și la descurajarea solicitărilor abuzive din partea cetățenilor. Cei care se opun facturării consideră că ar fi discriminatorie încasarea de onorarii de la cetățeni, în condițiile în care alți cetățeni dispun în mod gratuit de acces la aceleași informații în limba maternă.

II. Site-urile UE

Principii generale cu privire la limbi (întrebarea 4)

Ce principii generale privind limbile ar trebui să se aplice site-urilor instituțiilor UE? Ce părți ale site-urilor UE considerați că ar trebui să fie, în mod special, disponibile în toate limbile UE sau în multe dintre acestea?

Respondenții au păreri împărțite în ceea ce privește limitarea multilingvismului pe site-urile Uniunii. O serie de respondenți (81) sunt de părere că toate secțiunile site-urilor UE ar trebui să fie disponibile în toate limbile oficiale, în scopul garantării legitimității democratice și a egalității dintre limbi. Un grup mai restrâns de respondenți consideră că toate site-urile UE ar trebui să fie disponibile măcar în limbile engleză, germană și franceză, eventual și în alte limbi. Un alt grup de respondenți dorește ca întregul conținut să fie disponibil într-o limbă comună, dar neutră.

Alți 70 de respondenți consideră că acele secțiuni ale site-urilor UE care prezintă interes pentru „publicul larg” ar trebui să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE, de exemplu:

- secțiunile „Despre...”, în care se descrie scopul și funcționarea respectivului organism al UE, împreună cu datele de contact;
- secțiunile care conțin știri, comunicate de presă sau evoluții recente;
- site-urile care:
 - se referă la teme precum sănătatea publică, educația, economia, drepturile pasagerilor, securitatea alimentară, securitatea în muncă sau drepturile cetățenilor;
 - prezintă informații despre granturi, cereri de oferte și alte programe de achiziții sau de finanțare;
 - se referă la inițiative politice majore, la probleme de natură juridică sau conțin orientări privind respectarea obligațiilor instituite de dreptul Uniunii;

- publică oferte de muncă;
- aparțin președințiilor prin rotație ale Uniunii Europene.

Pentru alte secțiuni ale site-urilor UE, care se adresează unui public mai specializat, se poate justifica existența unui regim lingvistic mai restrâns².

Rezumate în toate limbile oficiale sau în multe dintre acestea (întrebarea 5)

Ar fi util să se publice rezumate ale temelor principale în toate limbile oficiale sau în multe dintre acestea?

Aproximativ două treimi dintre respondenți consideră că ar fi util să se publice rezumate privind principalele subiecte de interes în toate limbile oficiale sau în multe dintre acestea.

Numeroși respondenți care susțin elaborarea rezumatelor le consideră o bună soluție de compromis. Un număr de 62 de respondenți consideră că rezumatele ar trebui să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE. Unii respondenți consideră că este suficient să existe rezumate în cele 3, 4 sau 5 limbi oficiale vorbite cel mai frecvent. Alți respondenți arată că sintetizarea informației riscă să o denatureze și să genereze discriminare față de cetățenii care au acces doar la textul rezumat.

Restricții lingvistice (întrebarea 6)

Este acceptabil ca, în anumite situații, materialele să fie oferite doar în câteva limbi și nu în toate limbile oficiale? În caz afirmativ, ce criterii ar trebui folosite pentru alegerea acestor limbi (de exemplu, numărul de persoane care vorbesc limba respectivă, nivelul de diversitate lingvistică al populației ...)?

Da sau nu?

Da: majoritatea participanților (119) care au răspuns la această întrebare consideră acceptabil, în anumite situații și din motive pragmatice, ca materialele să fie disponibile doar într-un număr mic de limbi. Unii respondenți pun anumite

² O variantă a acestei idei ar fi instituirea unui regim lingvistic bazat pe diferențierea dintre principalele site-uri ale UE (așa-numitele site-uri de nivel 1) și site-urile mai detaliate sau specializate (site-uri de nivel 2). Printre respondenții care susțin această idee apar divergențe în ceea ce privește numărul de limbi care ar trebui utilizate pentru fiecare tip de site. Există două abordări principale, și anume:

- utilizarea tuturor limbilor oficiale ale UE pentru principalele site-uri ale Uniunii și a unui număr minim de limbi pentru celelalte site-uri, mai detaliate sau specializate (engleză, franceză, germană, eventual și italiană, eventual și spaniolă) sau traducerea acestor site-uri în toate limbile oficiale cu ajutorul unui instrument de traducere automată;
- utilizarea unui număr restrâns de limbi oficiale ale UE pentru principalele site-uri (engleză, franceză, germană, eventual și italiană, eventual și spaniolă) și a unui număr mai mic de limbi (cum ar fi engleză, franceză și germană sau doar engleză) pentru site-urile mai detaliate și specializate.

condiții, precum furnizarea de motive clare sau ca restricțiile să fie însoțite de posibilitatea furnizării de traduceri la cerere.

Nu: un număr de 84 de respondenți susțin modelul multilingvismului nelimitat, în cadrul căruia orice fel de limitare lingvistică este **discriminatorie**, deci inacceptabilă.

Criterii pentru selectarea limbilor

Respondenții au opinii diferite în privința criteriilor care ar trebui să stea la baza selectării limbilor oficiale.

Numeroși respondenți consideră că cel mai important criteriu este **impactul, relevanța sau interesul pe care îl prezintă informația pentru un anumit grup de cetățeni, pentru statele membre sau pentru publicul larg**. În opinia lor, limbile ar trebui selectate astfel încât toate persoanele vizate să poată înțelege informația. Acest lucru ar presupune ca anumite conținuturi foarte specifice, adesea adresate experților, să fie disponibile doar într-un număr mic de limbi.

Unii respondenți consideră că **mărimea populației de vorbitori ai limbilor selectate** reprezintă un criteriu adecvat, care să aibă la bază fie un procentaj minim din populația europeană³ care înțelege limbile oficiale selectate, fie cele mai vorbite limbi oficiale. Alți respondenți se exprimă ferm împotriva folosirii mărimii populației drept criteriu, întrucât aceasta ar însemna automat discriminarea populațiilor de mai mici dimensiuni și a limbilor acestora.

Unii respondenți consideră că ar trebui acordată prioritate limbilor de lucru ale administrației UE (pentru unele organisme ale UE, acestea sunt engleza, franceza și germana) sau celor care au statut de limbă oficială în mai multe state membre.

III. Consultările publice

Politica Comisiei Europene (întrebarea 7)

În aprilie 2017, Comisia Europeană a adoptat noi norme interne care prevăd publicarea în toate limbile oficiale ale UE a documentelor aferente consultărilor publice pe marginea „inițiativelor prioritare” din cadrul programului de lucru anual al Comisiei. Toate celelalte consultări publice trebuie să fie accesibile cel puțin în limbile engleză, franceză și germană. Consultările publice de „interes public general” trebuie să fie accesibile și în alte limbi. În plus, „paginile aferente consultărilor sau rezumatul acestora trebuie traduse în toate limbile oficiale ale UE”.

Reușește această politică, din punctul dumneavoastră de vedere, să mențină un bun echilibru între necesitatea de a respecta și susține diversitatea lingvistică, pe de o parte, și constrângerile administrative și bugetare, pe de altă parte? Este acest tip de politică potrivit pentru a fi adoptat în mod rezonabil și de alte instituții ale UE?

³ Respondenții menționează procentajul de 60 %, 75 %, 80 % sau 90 % din populația europeană.

Aproximativ jumătate dintre respondenți (124) afirmă că politica Comisiei Europene **nu duce la un echilibru corect**. Marea majoritate a acestor respondenți consideră că politica actuală a Comisiei este **insuficientă**, din următoarele motive:

- mulți respondenți (50) regretă **definirea vagă a anumitor termeni-cheie**, precum „*interes public general*”, „*limbi suplimentare*” și „*inițiative prioritare*”. Astfel, Comisia dispune de prerogative discreționare extinse, care pot conduce la o aplicare arbitrară a politicii;
- numeroși respondenți (49) consideră că consultările publice ar trebui să fie **disponibile în toate limbile oficiale ale UE**. Argumentul este că, dată fiind natura consultărilor publice, organismele UE trebuie să se asigure că toți cetățenii pot participa în condiții de egalitate. Restricțiile ar trebui să constituie o excepție, iar nu regula generală;
- numeroși respondenți (46) nu înțeleg de ce **limbile engleză, franceză și germană** ar trebui să aibă un statut privilegiat în consultările publice. Acest statut generează **inegalitate între limbi**;
- unii respondenți (9) consideră că numărului minim de trei limbi **ar trebui să i se adauge și alte limbi oficiale (inclusiv limbile spaniolă și italiană)**;
- câțiva dintre respondenți (6) sunt preocupați de aspectele practice: În ce măsură politica din 2017 a Comisiei **a fost aplicată în practică**? În ce moment al perioadei de consultare **sunt disponibile diferitele traduceri**?

Un număr de 64 de respondenți consideră că politica lingvistică a Comisiei pentru 2017 privind consultările publice **este adecvată**. Unii califică această politică drept un prim pas important și chiar propun ca ea să fie adoptată și de alte organisme ale Uniunii. La această întrebare, unul dintre respondenți, și anume Agenția Europeană pentru Produse Chimice, consideră că este dificil să se adopte exact aceeași politică de către alte organisme ale UE, întrucât consultările publice organizate de Comisie pot fi diferite de cele organizate de alte organisme ale UE și se pot adresa unui public ținută diferit.

Câțiva dintre respondenți (5) consideră că politica Comisiei din 2017 este prea costisitoare și susțin că este suficientă publicarea doar în limba engleză sau în limbile engleză, franceză și germană.

IV. Alte aspecte

Un nou act legislativ al Uniunii Europene (întrebarea 8)

Singurul act legislativ specific privind utilizarea limbilor de către administrația UE datează din 1958, când existau șase state membre și patru limbi oficiale. Considerați că,

în situația actuală, ar fi utilă o nouă legislație? Sau considerați că problemele lingvistice se rezolvă cel mai bine în afara unui cadru juridic detaliat?

Majoritatea respondenților (126) la această întrebare consideră că ar fi utilă adoptarea unui nou act legislativ sau revizuirea legislației existente, adică a Regulamentului nr. 1/1958. Unele răspunsuri precizează că legislația revizuită ar trebui să întărească multilingvismul, definind în detaliu drepturile lingvistice ale cetățenilor. Unii respondenți își nuanțează răspunsul, afirmând că adoptarea unui nou act legislativ ar fi de dorit, însă revizuirea Regulamentului nr. 1/1958 riscă să deschidă o „cutie a Pandorei”.

Respondenții avansează următoarele propuneri de modificare a Regulamentului nr. 1/1958:

- **să se solicite** instituțiilor europene să adopte norme interne privind utilizarea limbilor, nu doar să li se ofere această posibilitate (articolul 6);
- să se prevadă dreptul de a primi traduceri la cerere;
- să se actualizeze Regulamentul nr. 1/1958 astfel încât să reflecte conținutul articolului 11 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care impune Comisiei să procedeze la ample consultări ale publicului, iar instituțiilor UE să mențină un dialog deschis, transparent și constant cu societatea civilă;
- să se introducă o limbă comună neutră.

Un număr de 34 de respondenți se opun atât adoptării unui nou act legislativ, cât și revizuirii Regulamentului nr. 1/1958. Aceștia consideră că Regulamentul nr. 1/1958 este suficient și de actualitate și că ar trebui menținută egalitatea tuturor celor 24 de limbi oficiale. Provocarea constă mai degrabă în aplicarea corectă a legislației existente.

Unii respondenți propun ca problematica lingvistică să fie gestionată **în afara unui cadru legislativ detaliat**. Există o serie de sugestii:

- adoptarea unor orientări (comune) de către organismele UE;
- actualizarea Comunicării către Comisie privind traducerea ca parte a procesului decizional al Comisiei (2016);
- adoptarea unui cod de conduită privind multilingvismul;
- adoptarea unui acord interinstituțional, în temeiul căruia fiecare organism al UE să adopte propria politică lingvistică; și
- formularea unor recomandări de către Ombudsmanul European.

Costurile alocate traducerilor (întrebarea 9)

Orice creștere a volumului de informații și de documente publicate în toate limbile UE va presupune costuri de traducere suplimentare. Cum propuneți să fie suportate aceste costuri suplimentare? Din alte secțiuni ale bugetului UE? Prin alocarea de fonduri suplimentare în acest scop de la fiecare stat membru implicat? Prin alte mijloace?

Răspunsurile la această întrebare variază în funcție de modelul de politică lingvistică susținut de respondenți.

În opinia unora dintre ei, costurile alocate traducerilor nu sunt excesive, iar întrebarea ar trebui inversată: „Care sunt costurile în cazul lipsei traducerilor?” Mai specific: „Traducerea, adică informarea și posibilitatea ca fiecare cetățean să înțeleagă ce se întâmplă, nu mi se pare a fi o cheltuială secundară, ci un imperativ democratic, în contextul în care Uniunea este deseori greșit înțeleasă și respinsă” (răspuns formulat în limba franceză).

Respondenții avansează **diferite sugestii** privind acoperirea costurilor (suplimentare) ale traducerilor:

- un număr de 62 de respondenți afirmă că traducerile ar trebui plătite **din bugetul general al Uniunii Europene**. Altfel, statele membre mai mici ar ajunge să plătească pentru traduceri mai mult decât statele membre mai mari;
- unii respondenți (22) merg chiar mai departe și solicită ca **statele membre care au ca limbă oficială una dintre „limbile privilegiate” să plătească mai mult**, pentru a compensa acest avantaj;
- dimpotrivă, alți respondenți (24) consideră că **statele membre care doresc să dispună de traduceri suplimentare în limbile lor oficiale ar trebui să achite costurile aferente**;
- numeroși respondenți au propus metode de **reducere a costurilor alocate traducerilor**:
 - punerea în comun a resurselor de traducere ale tuturor organismelor UE;
 - utilizarea în mai mare măsură a traducerii automate (a se vedea și întrebarea 10);
 - reducerea volumului textelor;
 - creșterea calității textelor;
 - externalizarea traducerilor către traducători externi;
 - promovarea concurenței între agențiile de traducere prin proceduri transparente de atribuire a contractelor;
 - reducerea tarifelor de traducere aplicate de Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene și alinierea acestora la tarifele practicate în sectorul privat al traducerilor;
 - evitarea revizuirii documentelor deja traduse;
 - evitarea urgențelor;

- cooperarea cu serviciile naționale de traducere, de exemplu prin crearea unei platforme comune de traducere care să evite dublarea eforturilor.

Traducerile automate (întrebarea 10)

În ce măsură poate fi utilizată tehnologia pentru a se realiza traduceri între diversele limbi ale UE? Având în vedere că traducerile „automate” pot să nu fie întotdeauna perfect corecte, considerați că acest inconvenient este acceptabil pentru a avea acces mai rapid și mai ieftin la documentele traduse decât dacă nu s-ar recurge la acestea?

Respondenții consideră că provocarea constă în găsirea echilibrului corect între potențialul instrumentelor de traducere automată și riscul de a apărea inexactități: „Uneori traducerile automate sunt mai bune decât nimic, dar alteori sunt mai rele decât nimic”.

În cazul a aproape jumătate din numărul respondenților (134), balanța se înclină în favoarea traducerii automate. Deși sunt recunoscute în mod clar problemele pe care le pune utilizarea acestora în prezent, unii respondenți (17) consideră că ar trebui investite mai multe resurse în **dezvoltarea tehnologiilor de traducere**. În același timp, majoritatea respondenților formulează **condiții privind utilizarea traducerii automate în prezent**; de exemplu, aceasta ar trebui:

- să fie utilizată exclusiv ca ajutor⁴ sau cu condiția să fie revizuită sau corectată la final de un traducător uman;
- să nu fie utilizată pentru documente care necesită precizie lingvistică, precum documentele juridice sau financiare;
- să fie utilizată doar însoțită de o declarație de declinare a responsabilității care să precizeze clar că textul a fost tradus automat și poate fi imprecis;
- să fie utilizată doar ca soluție de tranziție până la apariția unei traduceri „adecvate”;
- să fie însoțită coroborat cu posibilitatea de a primi traduceri „adecvate” la cerere.

Unii respondenți prezintă exemple de situații în care traducerea automată ar putea fi utilizată mai mult, cum ar fi în cazul conținutului site-urilor, al textelor simple sau de mici dimensiuni, al documentelor interne sau pentru traduceri în limbi care nu sunt oficiale.

În cazul a aproximativ un sfert din numărul respondenților (73), balanța se înclină împotriva utilizării traducerii automate. Unii respondenți (28) subliniază faptul că **nu se poate avea încredere în traducerile automate**, precum și **calitatea necorespunzătoare** a acestora. Utilizarea traducerii

⁴ Un respondent menționează potențialul traducerii asistate de calculator (așa-numitele „instrumente CAT”), la care recurge traducătorul uman pentru a ușura procesul de traducere.

automate riscă să creeze **discriminare** între cetățenii Uniunii, dacă în anumite limbi oficiale se traduce „adecvat”, iar în altele nu. Unii respondenți avertizează asupra vehiculării unor traduceri „gri”, care pot genera apariția de „știri false”. Dacă totuși ar fi utilizată, traducerea automată ar trebui cel mult să vină în sprijinul traducătorilor umani (14 respondenți).

4. Trecere în revistă a altor aspecte semnalate

Utilizarea limbilor regionale sau minoritare de către organismele UE

Unii respondenți menționează importanța limbilor regionale și a celor minoritare vorbite în statele membre ale Uniunii Europene, care nu dispun de statutul de limbă oficială, dar sunt vorbite la scară largă sau constituie un element esențial al identității. Sunt oferite sugestii privind o mai amplă recunoaștere a acestor limbi la nivelul Uniunii:

- prin rezervarea unei secțiuni dedicate lor pe site-urile UE;
- prin publicarea conținuturilor care vizează minoritățile în limba (limbile) relevantă (relevante);
- prin publicarea consultărilor publice și redactarea de rezumate privind principalele subiecte de interes în limbile regionale sau minoritare;
- prin modificarea Regulamentului nr. 1/1958 în sensul protejării limbilor regionale sau minoritare.

Consecințele Brexitului

O serie de respondenți precizează că, în urma retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană în luna martie 2019, limba engleză ar trebui să devină mai puțin dominantă și mai puțin importantă în comunicările interne și externe ale administrației publice a UE.

Anexă: Lista contribuțiilor

State membre

Franța - Secrétariat Général des Affaires Européennes
Italia - Permanent Representation of Italy to the EU
Spania - Secretaría de Estado para la Unión Europea

Instituții, organisme, oficii și agenții ale Uniunii Europene

Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA)
Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA)

Autorități publice regionale

Vlaamse Overheid

Organizații

European Language Equality Network
Kotimaisten kielten keskus (Finnish Centre of Domestic Languages)
Oifig an Choimisinéara Teanga, Ireland
Conradh na Gaeilge (Gaelic League), Ireland
Europa Esperanto Unio (2 contributions)
Esperanto France
Europe-Démocratie-Esperanto (2 contributions)
Comité Pauvreté et Politique, France
DLF Bruxelles-Europe
Internacia Scienca Instituto "Ivo Lapenna"
Matris lingua, I want my language back
Observatoire européen du plurilinguisme
Panhellenic Association of Translators
Délégation des Barreaux de France (au nom du Conseil national des Barreaux, du Barreau de Paris et de la Conférence des Bâtonniers)
Centre d'Etudes Jacques Georgin
GEM+ "Pour une gouvernance européenne multilingue" asbl
AlumISIT
Plataforma per la Llengua
Česká esperantská mládež, z.s. (Czech Esperanto Youth)
Wirtschaftskammer Österreich
Irish Translators' and Interpreters' Association
FIT Europe, Regional Centre of the International Federation of Translators
International Certificate Conference Languages (ICC)
Cornish Language Board
Stiftung Lichterfeld
Zentralverband des Deutschen Handwerks e.V.
Exilio - Hilfe für Migranten, Flüchtlinge und Folterüberlebende e.V.
Interkultura Centro Herzberg (Esperanto-Gesellschaft Südharz)
EsperantoLand e.V.
Verein Deutsche Sprache e.V.

Budapesti Orvos-Egészségügyi Eszperantó Szakcsoport

Cadre universitare

Eòghann Dickson, University of Glasgow
Federico Gobbo, University of Amsterdam
Angelo Ariemma, Università degli Studi "La Sapienza" di Roma
Daniel Gonçalves, University of Lisbon
Jean-Claude Barbier, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne
Universitat Rovira i Virgili
Michele Gazzola, Ulster University
Universidade do Algarve
François Grin, Université de Genève
Christoph Knabe, Beuth-Hochschule für Technik Berlin
Robert Phillipson, Copenhagen Business School
Isabelle Pingel, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne
Victor Ginsburgh, Université Libre de Bruxelles / Université catholique de Louvain & Juan D. Moreno-Ternero, Universidad Pablo de Olavide

Persoane fizice

234 de răspunsuri au fost primite din partea unor persoane fizice

Ombudsmanul European

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F-67001 Strasbourg Cedex

Tel.: + 33 (0)3 88 17 23 13
Fax: + 33 (0)3 88 17 90 62
www.ombudsman.europa.eu
eo@ombudsman.europa.eu

© Uniunea Europeană, 2014
Se permite reproducerea în scopuri
educative și necomerciale,
cu condiția menționării sursei.